

KLASA III – „W ŻYCIU I W PRAWDZIE”

I. Być chrześcijaninem

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Zapoznanie z wielkimi religiami świata.
- ♦ Kształtowanie właściwej postawy wobec chrześcijaństwa i jego roli w życiu uczniów.

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Przyczyny wielości religii na świecie w kontekście chrześcijaństwa.
- ♦ Bogactwo modlitwy Pańskiej jako drogi chrześcijanina.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
1. Ja – chrześcijanin we współczesnym świecie.	pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z tekstem, dyskusje zespołowe, grupowe układanie tekstu piosenki, podróz w wyobraźni, osobista refleksja, schematyczne przedstawienie treści	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, co to znaczy być świadkiem Chrystusa w świecie • wymieni zagrożenia dla chrześcijaństwa • wymieni wartości, które powinny wyróżniać chrześcijanina spośród innych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi sformułować zadanie chrześcijanina we współczesnym świecie • potrafi opisać, w jaki sposób młody człowiek powinien stawać się świadkiem Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> • radośnie przeżywa swoje chrześcijaństwo i należycie wypełnia swoje chrześcijańskie obowiązki • podejmuje postanowienia i daje świadectwo o Chrystusie w środowisku, w którym żyje 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • analiza diagramu • wypowiedź pisemna (tekst piosenki, list) • wypracowanie (praca domowa)
2. Modlitwa Pańska programem drogi chrześcijanina.	rozmowa, praca z tekstem biblijnym, pogadanka, modlitwa, słoneczko	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni prośby zawarte w modlitwie Pańskiej • rozumie wspólnotowy wymiar modlitwy Pańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zinterpretować treść modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina • potrafi sformułować własną modlitwę, wzorując się na modlitwie Pańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża postawę zaufania Bogu poprzez codzienną systematyczną modlitwę • wyraża w modlitwie cześć dla Boga i troskę o ludzkie potrzeby 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedź ustna • wypowiedź pisemna – formułowanie modlitwy, wskazanie elementów chrześcijańskiego życia • wypracowanie (praca domowa)
3. Człowiek istotą religijną – religie świata.	pogadanka, praca z tekstem, praca w grupach	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni rodzaje religii naturalnych i objawionych • rozumie, że religijność jest naturalną potrzebą człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić powszechność religii oraz opisać ich różnorodność 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek wobec religii własnej oraz religii innych • daje świadectwo bycia chrześcijaninem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • obserwacja uczestnicząca • analiza wypełnianej tabeli • wypracowanie (praca domowa)
4. Chrześcijaństwo religią objawioną.	praca z tekstem, pogadanka, rozmowa kierowana	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni cechy wyróżniające religię chrześcijańską spośród innych religii • wymieni niektóre fakty i wydarzenia oraz słowa, poprzez które Bóg objawiał się człowiekowi 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać w sposób syntetyczny i analityczny istotę własnej religii na tle innych wyznań • potrafi wyjaśnić, na czym polega objawienie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność Bogu za dar objawienia w Chrystusie Jezusie • wyraża przekonanie, że wiara musi być potwierdzana w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • obserwacja uczestnicząca • wypracowanie (praca domowa)

Korelacja z innymi przedmiotami

Język polski: wybrane utwory poetyckie (XX wiek).

Historia: cywilizacje starożytne.

Wychowanie obywatelskie: etyka w życiu publicznym.

Sztuka: krajobraz kulturowy.

Geografia: źródła konfliktów na świecie i próby ich rozwiązywania; problemy integracyjne w skali świata.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja filozoficzna: zagadnienie Absolutu, poszukiwanie prawdy przez stulecia.

Edukacja czytelnicza i medialna: korzystanie z różnych źródeł informacji.

Edukacja europejska: zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej, jaką daje Biblia.

II. Boże objawienie

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Zapoznanie ze środowiskiem powstania, autorstwem, natchnieniem, gatunkami literackimi, kanonem Pisma św.
- ♦ Ugruntowanie wiedzy o historii zbawienia.
- ♦ Wdrażanie uczniów do kierowania się w życiu słowem Boga.

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Najistotniejsze informacje o Piśmie św.
- ♦ Osobowe spotkanie ze słowem Bożym.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
5. Pismo święte księgą objawienia.	pogadanka, wykład, tworzenie diagramu, quiz, krzyżówka	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcie „Biblia” oraz wymieni inne jej nazwy • wymieni autorów Biblii i etapy jej powstawania • określi główny jej temat: Boży plan zbawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, co to jest kanon Pisma św. • potrafi wyjaśnić aspekt prawdy i świętości ksiąg natchnionych 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek dla Ksiąg świętych • odbiera teksty biblijne jako słowo Boga 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • analiza wytworów ucznia (diagram, krzyżówka)
6. Języki oryginalne a przekład Pisma św.	rozmowa kierowana, pogadanka, praca z tekstem, rozwiązywanie (lub układanie) krzyżówki	<ul style="list-style-type: none"> • poda, w jakich językach napisano Biblię • wymieni najbardziej znane jej tłumaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża radość z poznawania Boga poprzez Pismo św. wydane w języku ojczystym • wyraża szacunek dla treści zawartych w tekście biblijnym 	<ul style="list-style-type: none"> • krzyżówka • wypowiedź ustna • praca pisemna (praca domowa)
7. Literacka i teologiczna interpretacja Pisma św.	pokaz, metoda powiązań biblijnych, praca z tekstem, pogadanka	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni literackie i teologiczne zasady interpretacji Pisma św. • wymieni rodzaje literackie i niektóre gatunki, jakimi posługuje się Biblia 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi przyporządkować gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma św. • potrafi interpretować teksty Pisma św. 	<ul style="list-style-type: none"> • uznaje prawdę o naszym zbawieniu, czerpaną z Pisma św. • odkrywa w Piśmie św. konkretne wskazówki dla własnego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • krzyżówka • wypowiedź ustna • wypracowanie (praca domowa)
8. Pismo św. a wiedza naukowa.	panel, dyskusja, praca z tekstem biblijnym, analiza porównawcza	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że Biblia przekazuje prawdy zbawcze, nie jest natomiast podręcznikiem do nauk naturalnych • poda prawdę o powstaniu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi ocenić wartość Biblii jako słowa Bożego, które prowadzi nas do zbawienia • potrafi wyjaśnić, na czym polega zjawisko ewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek wobec słowa Bożego, jak i wiedzy naukowej • jest krytyczny wobec hipotez wyjaśniających pochodzenie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • obserwacja uczestnicząca • praca pisemna
9. Inspiracje biblijne w literaturze polskiej.	opowiadanie, praca z tekstem biblijnym	<ul style="list-style-type: none"> • opíše wpływ Biblii na różne kierunki i okresy literackie • wymieni tytuły przynajmniej kilku utworów nawiązujących do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi uchwycić treściową zbieżność Biblii z literaturą • potrafi dostrzec w poezji inspirujący wpływ wydarzeń i postaci biblijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża zainteresowanie literaturą powstałą z inspiracji biblijnych • samodzielnie odkrywa motywy biblijne w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • obserwacja uczestnicząca • praca pisemna
10. Boże objawienie wobec problemów ludzkiego życia.	pogadanka, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że Pismo św. jest drogowskazem na ścieżkach ludzkiego życia • wymieni fakty odnoszące się do niektórych bohaterów biblijnych, gdzie widać szczególną Bożą opiekę i pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać kilka przykładów Bożej interwencji w ludzkim życiu • potrafi odnieść teksty biblijne do dzisiejszych czasów 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaangażowaniem poszukuje w Biblii drogowskazów dla własnego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna
11. Pismo św. księgą modlitwy.	pogadanka, praca z tekstem biblijnym, metoda heurystyczna (układanie modlitwy przez uczniów), inscenizacja	<ul style="list-style-type: none"> • poda definicję modlitwy • wymieni rodzaje modlitw 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi w Piśmie św. wskazać miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw • potrafi wykorzystać Pismo św. w modlitwie osobistej 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się tekstami z Pisma św. • samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • praca pisemna (formułowanie modlitwy) • wypowiedź ustna
12. Historia zbawienia.	uzupełnianie diagramu, rozmowa, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni najważniejsze fakty z historii zbawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić czas najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • widzi potrzebę i wyraża gotowość uzupełnienia swojej wiedzy na temat historii zbawienia • wyraża wiarę w to, że Bóg działa w życiu wybranych osób w każdym czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • test wyboru i test uzupełnień

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi

Język polski: rodzaje literackie oraz gatunki związane z epiką, dramatem i liryką (pojęcia: myśl przewodnia, sensory symboliczne i metaforyczne utworu, narracja, symbol, alegoria); wybrane utwory z klasyki polskiej.

Historia: periodyzacja dziejów i pojęcie czasu w historii; powstanie chrześcijaństwa.

Geografia: Ziemia jako część wszechświata.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja filozoficzna: wiara szukająca zrozumienia.

Edukacja czytelnicza i medialna: drogi, formy i kanały komunikowania się Boga z ludźmi.

Kultura polska na tle tradycji śródziemnomorskiej: rola Biblii w kulturze polskiej.

III. Biblijne wzorce osobowe moralnego życia człowieka

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Ukazanie istoty wiary na przykładzie postaci biblijnych.
- ♦ Pogłębianie wiary uczniów pod wpływem osób i wydarzeń Starego Testamentu

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Przykłady wiary postaci biblijnych.
- ♦ „Życie z wiary”.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
13. Wędrowka Izraelitów do ziemi obiecanej.	praca z tekstem biblijnym, pogadanka	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że Bóg jest sprawiedliwy, miłosierny i cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność, przebaczący niegodziwość, niewierność, grzech • wymieni wydarzenia związane z wędrowką Izraelitów od Egiptu do ziemi obiecanej	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić religijny sens omawianych wydarzeń biblijnych • potrafi opisać, jak Bóg w nich objawiał samego siebie	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża postawę zaufania Bogu we wszystkich momentach życia	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedź ustna • wypowiedź pisemna (praca domowa)
14. Abraham – człowiek głębokiej wiary.	krzyżówka, wywiad urozmaicony, słoneczko, analiza tekstów biblijnych i pozabiblijnych, praca z katechizmem, film, refleksja nad własnym życiem	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że wiara jest darem Boga i potrafi wymienić jej cechy • rozumie, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu • rozumie, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi przeprowadzić charakterystykę postaci Abrahama i wyjaśnić, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” • potrafi wskazać, jak i z kim powinniśmy przeżywać „próbę wiary”	<ul style="list-style-type: none"> • w skupieniu dokonuje refleksji nad własną wiarą w praktyce dnia powszedniego • podejmuje działania zmierzające do przemiany życia • wyraża zaufanie Bogu • pogłębia swoją wiarę	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • analiza wytworów ucznia (krzyżówka, diagram) • wypracowanie (praca domowa)
15. Mojżesz wzorem nadziei i zaufania Bogu.	referat przygotowany przez ucznia, praca z tekstem biblijnym, analiza tekstu biblijnego, refleksje nad własnym życiem, rozmowa kierowana	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni główne fakty z życia Mojżesza • rozumie, co to znaczy ufać Bogu i być człowiekiem nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego • potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postawę naśladowania Mojżesza we własnym życiu • wyraża chęć bycia człowiekiem wiary i nadziei na co dzień	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź pisemna („wymówki Mojżesza”) • wypracowanie (praca domowa)
16. Obraz człowieka Bożego na podstawie filmu „Mojżesz”.	pogadanka, film, rozmowa kierowana	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni główne wydarzenia biblijne i trafnie je łączy z kolejnymi sekwencjami w filmie „Mojżesz”	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi ocenić życie Mojżesza i uzasadnić, dlaczego ma prawo go nazywać człowiekiem Bożym	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę utożsamienia się z Mojżeszem i wyraża chęć wzorowania się na jego wierze i zaufaniu do Boga	<ul style="list-style-type: none"> • notatka ucznia • wypowiedź ustna • wypowiedź pisemna (praca domowa)

17. Sztuka słuchania Boga – Samuel.	pogadanka, sondaż, praca z tekstem biblijnym, rozmowa kierowana	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie istotę słuchania w relacji Bóg-człowiek, człowiek – Bóg • rozumie, że „słuchać” to nie tylko słyszeć-usłyszeć, ale też być posłusznym 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić warunki konieczne do słuchania Boga • potrafi krytycznie ocenić własną postawę wobec słowa Bożego • umie odczytywać mowę Bożych znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża gotowość słuchania Boga i odpowiada na Jego słowo • stara się wypełniać wolę Boga 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • wypowiedź pisemna
-------------------------------------	---	--	---	---	--

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
18. Konsekwencje grzechu – Dawid.	praca z tekstem biblijnym, pokaz, metoda niedokończonych zdań	<ul style="list-style-type: none"> zna historię grzechu Dawida rozumie istotę grzechu: <ul style="list-style-type: none"> grzech człowieka jest zawsze znany Bogu przysiężenie się do grzechu jest konieczne, aby uzyskać Boże przebaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać dzieje Dawida potrafi rozpoznać własny grzech potrafi przyznać się do winy 	<ul style="list-style-type: none"> uznaje prawdę o własnych grzechach zachowuje powściągliwość w osądzaniu innych, jest otwarty na Boże miłosierdzie w sakramencie pokuty wyraża poczucie żalu wobec Boga i ludzi za popełnione zło 	<ul style="list-style-type: none"> metoda niedokończonych zdań wypowiedź pisemna obserwacja uczestnicząca
19. Mądrość ludzka a mądrość Boża – Salomon.	synektyka, analiza tekstu biblijnego, metoda pytań i odpowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniuje mądrość i wymieni jej przejawy wymieni ważniejsze punkty w życiu Salomona 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić przejawy mądrości Salomona potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów wyraża postawę odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź ustna i pisemna wypracowanie (praca domowa)
20. Powołanie, jego źródło i konsekwencje.	drama, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że powołanie jest osobistym wezwaniem Boga, na które człowiek powinien odpowiedzieć rozumie, że powołanie jest Bożym darem, łaską, która bazuje na naturze powołanego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować postawy powołanych przez Boga proroków: Izajasza, Jeremiasza i Jonasza potrafi ułożyć własną modlitwę o powołania 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postawę szacunku dla powołanych do służby Bożej wyraża gotowość do pozytywnej odpowiedzi na Boże powołanie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ustne i pisemne wypracowanie (praca domowa)

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi

Język polski: wybrane utwory z klasyki światowej – Biblia.

Historia: cywilizacje starożytne – Izrael.

Wiedza o społeczeństwie: rola autorytetu w życiu człowieka oraz właściwy jego wybór; grupa i więzi społeczne.

Sztuka: kontakt z dziełami sztuki plastycznej.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja filozoficzna: etyka chrześcijańska, sumienie.

Edukacja czytelnicza i medialna: media jako środki poznania przeszłości; filmy o tematyce biblijnej.

IV. Jezus Chrystus

Wiodące cele katechetyczne

- ◆ Przedstawienie osoby i odkupieńczego dzieła Jezusa Chrystusa.
- ◆ Zapoznanie z rolą Ducha Świętego w Kościele.
- ◆ Kształtowanie postawy uczniów wobec Jezusa Chrystusa.
- ◆ Ukazanie życia Jezusa i pierwszych chrześcijan.

Wiodące treści katechetyczne

- ◆ Jezus Chrystus postać historyczna, poznawana na podstawie źródeł pozachrześcijańskich i chrześcijańskich
- ◆ Życie, nauka i zbawcze dzieła Jezusa Chrystusa oraz dary i owoce Ducha Świętego jako wyposażenie członków Chrystusowego Ciała.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
21. Historyczność Jezusa z Nazaretu. 21a. Jezus Chrystus – Słowo Wcielone.	rozmowa-pogadanka, wywiad, praca z tekstem, inscenizacja	<ul style="list-style-type: none"> wskaże odnotowane w Ewangelii fakty, które potwierdzają historyczność Jezusa rozumie, co oznacza wcielenie Syna Bożego dla zbawienia ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi, posługując się Ewangelią, przedstawić prawdę o historycznym pochodzeniu Jezusa potrafi uzasadnić, że Jezus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postawę wdzięczności Bogu za dar wcielenia Syna Bożego odważnie wyznaje wiarę w Jezusa – Bożego Syna, który stał się człowiekiem 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca krzyżówka wypracowanie – droga życiowa Jezusa
22. Pozachrześcijańskie i chrześcijańskie świadectwa o Jezusie Chrystusie.	rozmowa z uczniem, dialog oparty na scenariuszu wywiadu, puzzle	<ul style="list-style-type: none"> wymieni pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie w skrótovej formie przedstawi treść każdego z nich 	<ul style="list-style-type: none"> w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie potrafi uzasadnić, że Jezus istniał naprawdę 	<ul style="list-style-type: none"> poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary jest gotów bronić swojej wiary w Jezusa Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> krzyżówka

Treści szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
23. Cztery spojrzenia na Jezusa.	pokaz, pogadanka, praca z tekstami biblijnymi, tworzenie tabeli, świadectwo, redagowanie listu	<ul style="list-style-type: none"> rozumie specyfikę przekazu czterech Ewangelii pamięta główną myśl teologiczną czterech ewangelistów omówi proces powstawania Ewangelii 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać charakterystyczne cechy czterech Ewangelii potrafi wyjaśnić podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliah w świetle ich teologii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa podejmuje refleksję nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca test wyboru pisemna praca domowa
24. Kim jesteś, Jezu? Co mówisz sam o sobie?	praca z tekstami biblijnymi, pogadanka, praca w grupach	<ul style="list-style-type: none"> podaje fakty z życia Jezusa określi cel Jego przyścia na świat rozumie treść wybranych tekstów biblijnych, w których Jezus mówi o sobie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi zinterpretować teksty biblijne, w których Jezus mówi o sobie samym 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża gotowość przyjęcia miłości Jezusa wyraża radość z tego, że jest w przyjaźni z Jezusem 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca wypowiedź ustna wypracowanie (praca domowa)
25. Jestem uczniem i świadkiem Jezusa.	pogadanka, praca z tekstami biblijnymi, metaplan, praca w grupach	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, co to znaczy być uczniem i świadkiem Jezusa wymieni cechy charakteryzujące ucznia Jezusowego 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odszukać i zinterpretować świadectwa o Jezusie zamieszczone w Ewangelii według św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża odpowiedzialność za własną wiarę daje świadectwo wiary w Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź pisemna i ustna obserwacja uczestnicząca
26. Jezus przebacza i uczy przebaczać.	drama, alternatywne tytuły, bibliodrama, praca z tekstem biblijnym, rachunek sumienia	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że warunkiem uzyskania przebaczenia grzechów jest przebaczenie naszym winowajcom rozumie konieczność przebaczenia w chrześcijańskim życiu 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi zinterpretować teksty biblijne: J 8,1-11; Mt 18,23-35; Mt 6,14-15 potrafi rozpoznać trudności w przebaczeniu winowajcom 	<ul style="list-style-type: none"> uznaje swoją grzeszność wyraża gotowość przyjęcia Bożego przebaczenia i sam przebacza innym 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca wypowiedź pisemna wypowiedź ustna pisemna praca domowa
27. Jezus się modli i uczy modlitwy.	świadectwo, praca z tekstami Ewangelii, tworzenie diagramu, słuchowisko, słoneczko, redakcja tekstu modlitwy	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że modlitwa Jezusa ma dla chrześcijanina wartość wzorcową rozumie, że celem modlitwy jest poznanie woli Bożej oraz czerpanie sił do jej wypełniania 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić okoliczności, w jakich modlił się Jezus potrafi wyjaśnić, dlaczego należy się modlić w różnych sytuacjach życiowych 	<ul style="list-style-type: none"> jest przekonany o konieczności systematycznego rozmawiania z Bogiem o swoich sprawach podejmuje pracę nad doskonaleniem swojej modlitwy z zaangażowaniem modli się do Boga 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca praca pisemna
28. Jezus posyła mnie, bym głosił Ewangelię.	słuchowisko, praca z tekstem, metoda problemowa, słoneczko	<ul style="list-style-type: none"> rozumie ewangelizacyjny nakaz Jezusa dotyczący wszystkich chrześcijan (Mk 16,15) rozumie wezwanie Jana Pawła II do głoszenia Ewangelii 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić rolę Ducha Świętego w dziele ewangelizacji potrafi określić swoją rolę w dziele ewangelizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża gotowość niesienia Ewangelii rówieśnikom i podejmuje w tym kierunku działania na miarę swoich możliwości prezentuje odpowiedzialną postawę za to dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca wypowiedź ustna wypowiedź pisemna
29. Dary i owoce Ducha Świętego.	rozmowa kierowana, praca z ilustracjami, praca z tekstem, pantomima, praca plastyczna	<ul style="list-style-type: none"> wymieni siedem darów oraz owoce Ducha Świętego rozumie nieodzowność darów Ducha Świętego w życiu prawdziwie chrześcijańskim 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi dostrzec zależność owocu od przyjęcia darów Ducha Świętego potrafi uzasadnić potrzebę pracy nad rozwojem owoców Ducha w swoim życiu 	<ul style="list-style-type: none"> modli się do Ducha Świętego jest gotów do współdziałania z Duchem Świętym, aby rozwijać Jego owoce w swoim życiu wyraża postawę otwarcia na dary Ducha Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź ustna analiza pracy plastycznej
30. Kościół jako wspólnota i Ciało Chrystusa.	dyskusja, pogadanka, praca z tekstem, rozmowa, praca plastyczna	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że Kościół jest wspólnotą, mistycznym Ciałem Chrystusa rozumie, że Jezus Chrystus jest Założycielem i Głową Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować Jezusa Chrystusa jako Założyciela i Głowę Kościoła potrafi wyjaśnić, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą i mistycznym Ciałem Chrystusa potrafi określić swoje miejsce i rolę w Kościele 	<ul style="list-style-type: none"> utożsamia się ze wspólnotą Kościoła prezentuje postawę odpowiedzialności za Kościół, włącza się w dzieło ewangelizacji, w działalność charytatywną, bierze czynny i pełny udział w liturgii 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź ustna wypracowanie analiza pracy plastycznej

Powtórzenie					• praca kontrolna
-------------	--	--	--	--	-------------------

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi

Język polski: wybrane utwory z klasyki światowej – Biblia. Historia: cywilizacje starożytne – Izrael, Rzym; powstanie chrześcijaństwa. Wiedza o społeczeństwie: sens i cel życia, życie jako wartość fundamentalna, rola autorytetu w życiu człowieka oraz właściwy jego wybór.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja filozoficzna: starożytne wezwanie „poznaj samego siebie” a zawsze aktualne pytania (Kim jestem? Skąd pochodzę? Dokąd zmierzam? Jaki jest sens ludzkiego życia?); koncepcja człowieka jako osoby, a więc istoty rozumnej, wolnej i zdolnej do poznania prawdy i dążącej do dobra; wiara szukająca zrozumienia.

Edukacja prozdrowotna: poczucie własnej wartości, dawanie i przyjmowanie wsparcia, asertywność.

Edukacja czytelnicza i medialna: media jako środki poznania przeszłości.

Edukacja europejska: zasady ładu europejskiego, oparte na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej – filozofii greckiej, prawie rzymskim i Biblii.

V. Kościół i moja młodość

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Zapoznanie z najmłodszą historią Kościoła.
- ♦ Zapoznanie z głównymi strukturami organizacyjnymi w życiu Kościoła.
- ♦ Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół.

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Misja i nauka Kościoła.
- ♦ Rola Kościoła w życiu narodu polskiego.
- ♦ Rzeczywistość Kościoła partykularnego.
- ♦ Wspólnoty i ruchy ewangelizacyjne.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
31. Kościół w Polsce w czasach drugiej wojny światowej i w okresie powojennym.	metoda trybunału, pogadanka	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski • poda fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków • prezentuje postawę ofiarności w służbie dla Kościoła i Ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedź ustna • wypracowanie (praca domowa)
32-33. Rola kard. Stefana Wyszyńskiego w powojennej historii Polski i obchody Milenium.	pogadanka, praca z tekstem, metoda monograficzna, prezentacja filmu	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcia: milenium, nowenna, peregrynacja • wymieni najważniejsze wydarzenia z biografii kard. Stefana Wyszyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi ukazać rolę kard. Stefana Wyszyńskiego w przygotowaniach milenijnych • potrafi wyjaśnić na przykładzie kard. Stefana Wyszyńskiego, że służyć Kościołowi to równocześnie służyć Ojczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża zainteresowanie życiem i duchową sylwetką Prymasa Tysiąclecia • wyraża gotowość do naśladowania go w umiłowaniu Kościoła i Ojczyzny • pogłębia swą wiedzę książkową 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • analiza notatki ucznia • obserwacja uczestnicząca • wypracowanie (praca domowa)
34. Kościoła, co mówisz sam o sobie? – Sobór Watykański II.	praca z tekstem soborowym, metoda niedokończonych zdań, referat	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcia: sobór, episkopat, communio, lumen gentium • poda datę obrad Soboru Watykańskiego II • wymieni liczbę oraz rodzaje dokumentów Soboru Watykańskiego II 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi omówić naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych • potrafi wyjaśnić tytuł konstytucji „Lumen gentium” i omówić krótko jej treść 	<ul style="list-style-type: none"> • utożsamia się z Kościołem – wspólnotą, do której sam należy • prezentuje postawę szacunku i odpowiedzialności za Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • metoda niedokończonych zdań • wypowiedź pisemna (słoneczko) • wypowiedź ustna
34a. Podstawowe zasady katolickiej nauki społecznej.	prezentacja, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcie „katolicka nauka społeczna” i określi jej związek z Ewangelią • wymieni najważniejsze prawa człowieka • omówi podstawowe zasady życia społecznego • wymieni encykliki społeczne, poda ich autorów i określi tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa • potrafi wyjaśnić, że „dobro wspólne urzeczywistnione zostaje tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka” • potrafi scharakteryzować zasady pomocniczości oraz wspólnego dobra i solidarności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża odpowiedzialność za wspólne dobro w rodzinie, szkole, parafii • respektuje prawa człowieka i wyraża sprzeciw wobec ich naruszenia 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • ocena wytworów pracy ucznia

35. „Otwórzcie drzwi Chrystusowi” – pontyfikat Jana Pawła II.	praca z tekstem, rozmowa kierowana	<ul style="list-style-type: none"> • poda dokładną datę rozpoczęcia pontyfikatu Jana Pawła II • zdefiniuje pojęcia: encyklika, adhortacja, list apostolski 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić znaczenie słów zawartych w temacie „Otwórzcie drzwi Chrystusowi” • potrafi omówić znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla Kościoła i świata 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje refleksję nad miejscem Chrystusa w swoim życiu • wyraża wdzięczność Bogu za Jana Pawła II • wyraża się z szacunkiem o papieżu-Polaku 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedź ustna • krzyżówka
---	------------------------------------	--	---	--	--

Treści szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
36. Papieskie pielgrzymki do Ojczyzny.	praca z tekstem, świadectwo, refleksja osobista, dyskusja	<ul style="list-style-type: none"> • poda liczbę pielgrzymek Jana Pawła II do Ojczyzny • pamięta najważniejsze słowa, jakie Jan Paweł II skierował do młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dostrzec owoce (pozytywne skutki) spotkań Papieża z Polakami • potrafi wskazać najbliższe miasto, które odwiedził Jan Paweł II 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność Bogu za wpływ spotkań z Papieżem na przemianę wewnętrzną w życiu swoim i swoich bliskich • chętnie sięga po publikacje, przemówienia czy kasety nawiązujące do spotkań z Janem Pawłem II 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedź ustna (relacja z pracy w grupie)
37. Pielgrzymka zaufania przez ziemię – Europejskie Spotkania Młodych.	praca z tekstem biblijnym, rozmowa kierowana, prezentacja, dyskusja	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcia: ekumenizm, pojednanie, wspólnota z Taizé, Europejskie Spotkania Młodych, „pielgrzymka zaufania” • poda imię i nazwisko inspiratora Europejskich Spotkań Młodych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić tekst J 17,20-23 • potrafi wyjaśnić rolę spotkań młodych w budowaniu makrospołnot i mikrospołnot 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża chęć udziału w budowaniu powszechnego pojednania i jedności • wyraża gotowość uczestniczenia w najbliższej „pielgrzymce zaufania” • inspiruje kolegów do udziału w Europejskim Spotkaniu Młodych 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca
38. Mój Kościół, moje kościoły.	praca w grupach, samodzielna praca twórcza (plastyka), praca z partnerem, sondaż, wycieczka do sanktuarium lub katedry, referat, praca plastyczna	<ul style="list-style-type: none"> • poda definicję sanktuarium, diecezji, seminarium • wymieni najważniejsze sanktuaria kraju i swojej diecezji • zna historię swojego kościoła parafialnego 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać przeżycia związane z pobytem w sanktuarium • potrafi wyjaśnić rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża więź ze swoją parafią i chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium • z zaangażowaniem podejmuje działania na rzecz parafii oraz inspiruje do nich swoich kolegów 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta • analiza pracy plastycznej • quiz • praca pisemna – uzupełnianie tekstu
39. „Mistrzu, co mam czynić?” – Światowe Dni Młodzieży.	film, pogadanka	<ul style="list-style-type: none"> • poda datę i miejsce narodzenia się idei Światowych Dni Młodzieży oraz ich inicjatora • wymieni kraje (miasta), w których odbywały się ŚDM z udziałem Papieża 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi sformułować własną opinię na temat ŚDM • potrafi wyjaśnić sens trzech symboli czuwania (krzyż, Biblia, ikona Matki Bożej) omawianych przez Jana Pawła II 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża zainteresowanie ŚDM, śledząc publikacje na ich temat • przygotowuje się do diecezjalnych obchodów ŚDM w Niedzielę Palmową, bierze w nich czynny udział oraz inspiruje kolegów do udziału 	<ul style="list-style-type: none"> • sondaż przy pomocy ankiety • wypowiedź ustna
40. „Maryjo, jestem – pamiętam – czuвам”.	praca z tekstem, pogadanka	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta przewodnie myśli przemówienia papieskiego z apelu jasnogórskiego z roku 1991 • rozumie, czym jest Jasna Góra dla Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wydobyć głębię słów: „jestem”, „pamiętam”, „czuвам” • potrafi określić zobowiązania wynikające z wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność Maryi za Jej miłość do nas • prezentuje postawę zaufania Maryi • prezentuje postawę odpowiedzialności za swoje czyny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna (relacja z pracy w grupie)
41. Moje bogactwa otrzymane i zadane.	pogadanka, praca z tekstem, redagowanie listu	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta i rozumie treść listu Jana Pawła II do młodych • wymieni wartości (bogactwa) młodych zaakcentowane tym liście 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić hierarchię wartości • potrafi urzeczywistniać we własnym życiu wartości i bogactwa wskazane przez Ojca św. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża gotowość rozwijania rozpoznanych w sobie bogactw • dąży do doskonałości, aby mieć życie wieczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź pisemna
Powtórzenie					<ul style="list-style-type: none"> • praca kontrolna

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi

Historia: druga wojna światowa; Polska po roku 1945 (walka o kształt państwa, polski stalinizm; wybór Polaka na papieża, nowa świadomość Polaków, rok 1980 i powstanie „Solidarności”, stan wojenny i lata osiemdziesiąte; przełom roku 1989, proces budowy Trzeciej Rzeczypospolitej)

Geografia: problemy integracyjne w świecie, Europie i Polsce.

Wychowanie obywatelskie: człowiek – istota społeczna; grupa i więzi społeczne; naród i państwo.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja regionalna: sanktuarium i kościoły.

Edukacja europejska: Polska w Europie; zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej – filozofii greckiej, prawie rzymskim i Biblii.

VI. „W laboratorium wiary”

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Poznanie Chrystusowej recepty na szczęście.
- ♦ Wdrażanie katechizowanych do kształtowania życia według zasad zawartych w ośmiu błogosławieństwach.

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Źródła prawdziwego szczęścia.
- ♦ Zasady życia moralnego, poznane przez analizę ośmiu błogosławieństw.
- ♦ Rola wspólnoty w życiu człowieka.
- ♦ Bogactwa duchowe różnych wspólnot.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
42. Błogosławieństwa receptą na szczęście.	prezentacja, rozmowa, sondaż, metoda problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni osiem błogosławieństw i rozumie zawartą w nich naukę moralną • poda przykłady osób, które w swoim życiu zrealizowały program ośmiu błogosławieństw 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi odróżnić szczęście w rozumieniu świeckim od szczęścia proponowanego przez Ewangelię • potrafi wyjaśnić ewangeliczne znaczenie szczęścia i drogi do niego wiodącej 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje refleksję nad własnym życiem w świetle ośmiu błogosławieństw • szuka wśród świętych osobowych wzorców dla własnego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • sondaż przeprowadzony z pomocą ankiety • wypowiedź ustna • wypracowanie (praca domowa) • test
43. „Błogosławieni, którzy słuchają słowa Bożego” – słuchać Boga to być Mu posłusznym.	pogadanka, praca z tekstem biblijnym, rozważanie-refleksja, celebrowanie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, co znaczy słuchać Boga • wymieni owoce słuchania słowa Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi poprawnie wyjaśnić słowa Jezusa zawarte w temacie (Łk 11,28) • potrafi krytycznie ocenić własną postawę wobec słowa Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża gotowość słuchania słowa Bożego • wprowadza słowo Boże w czyn, odpowiadając na nie swoim życiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna i pisemna • wypracowanie - komentarz do tekstu biblijnego (praca domowa)
44. „Błogosławieni ubodzy w duchu” – chrześcijanin wobec obszarów ubóstwa.	pogadanka, metoda problemowa, podróż w wyobraźni, rysunek, praca z tekstem, metaplan	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcie „ubogi w duchu” • wymieni obszary ubóstwa oraz sposoby pomocy ubogim wskazane przez Jana Pawła II 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zinterpretować omawiany fragment papieskiej homilii • potrafi powiązać omawiane zagadnienia z własnym życiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność Bogu za otrzymane dary • z zaangażowaniem podejmuje działania na rzecz potrzebujących • prezentuje postawę służby 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna – relacja z pracy w grupie • praca pisemna – wywiad • plan pomocy (praca domowa)
45. „Błogosławieni, którzy się smucą” – smutek i cierpienie jako szansa duchowego rozwoju.	pogadanka, świadectwo	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że smutek i cierpienie stanowi szansę duchowego rozwoju • rozumie, że do szczęścia dochodzi się nieraz bolesną drogą 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi sformułować prawidłowe wnioski dotyczące wartości smutku i cierpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość, że Bóg troszczy się o człowieka i jest przy nim również w jego smutku • dostrzega cierpienie innych i pomaga je łagodzić • z pokorą przyjmuje przykre doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna • wypracowanie (praca domowa)
46. „Błogosławieni cisi” – pokora, cichość i zawierzenie Bogu wobec współcześnie preferowanych postaw.	analiza tekstów biblijnych, praca z podręcznikiem, rozmowa kierowana, nabożeństwo, praca plastyczna	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, co to znaczy być cichym i pokornym • wymieni i scharakteryzuje sposoby rozwijania cech osobowych w aspekcie pokory i cichości • pamięta i rozumie analizowane teksty biblijne i pozabiblijne 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonać wartościowania postawy pokory i cichości • potrafi rozwijać w sobie pokorę • potrafi wyciszać emocje 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wartość pokory, cichości i zawierzenia Bogu • przyjmuje postawę skupienia i osobistej refleksji podczas nabożeństwa • prezentuje postawę pokory i cichości 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź ustna (referowanie pracy w grupie) • wypracowanie • analiza wytworów plastycznych
47. „Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości” – rola NSZZ „Solidarność” w pokonaniu totalitarnego systemu.	praca z tekstem (lub film), opowiadanie, rozmowa kierowana, niedokończone zdania, plakat	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje „sprawiedliwość” i określi co jej zagraża • rozumie myśl zawartą w czwartym błogosławieństwie 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznawać obszary niesprawiedliwości w swoim otoczeniu i w świecie • potrafi wskazać ewangeliczne sposoby walki o sprawiedliwość 	<ul style="list-style-type: none"> • ceni sprawiedliwość i zabiega o jej zachowanie • postępuje zgodnie z ewangeliczną zasadą sprawiedliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • metoda niedokończonych zdań • krzyżówka • analiza wytworów plastycznych

48. „Błogosławieni miłosierni” – miłosierdzie kluczem do skarbcza miłosierdzia Bożego.	analiza tekstu, pogadanka, film, metoda projektu	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie treść objawień przekazanych przez Pana Jezusa św. siostrze Faustynie • rozumie, że drogą do Bożego miłosierdzia jest przebaczenie innym • podaje przykłady miłosierdzia wobec bliźnich 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić istotę miłosierdzia Bożego • potrafi opisać, w czym przejawia się miłosierdzie wobec bliźnich • potrafi scharakteryzować drogę realizacji miłosierdzia, biorąc za przykład życie Matki Teresy z Kalkuty 	<ul style="list-style-type: none"> • przejawia troskę o potrzebujących • prezentuje postawę otwarcia na Boże miłosierdzie i chętnie przebacza bliźnim • podejmuje działanie na rzecz innych jako wyraz osobistego miłosierdzia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzi ustne
--	--	--	--	---	--

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
49. „Błogosławieni czystego serca” – dostrzegać to, co niewidoczne dla oczu.	metoda dyskusji i podająca, puzzle, metoda projektu, plakat	<ul style="list-style-type: none"> rozumie określenie „człowiek czystego serca” wymieni i scharakteryzuje czynniki pomagające i utrudniające kształtowanie postawy czystego serca 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi dokonać analizy wskazanego fragmentu przemówienia papieskiego i wyciąga z niego poprawne wnioski potrafi nakreślić program pracy nad czystością własnego serca 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża pragnienie kształtowania w sobie czystego serca oraz podejmuje działania w tym kierunku 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź ustna (relacja z pracy w grupie) wypracowanie analiza wytworów plastycznych
50. „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój” – chrześcijanin narzędziem Bożego pokoju.	rozmowa kierowana, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> wymieni i scharakteryzuje czynniki budujące i niszczące pokój rozumie rolę pokoju w życiu człowieka pamięta i rozumie teksty biblijne oraz papieskie na temat pokoju 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi budować pokój w sobie i w środowiskach społecznych, w których funkcjonuje 	<ul style="list-style-type: none"> neguje przejawy agresji i zła, wprowadza wokół siebie dobro wyraża gotowość i podejmuje działania wprowadzające pokój w swoim środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ustne
51. „Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości” – męczeństwo ks. Jerzego Popiełuszki.	dyskusja, analiza tekstu biblijnego, wywiad, praca z katechizmem	<ul style="list-style-type: none"> pamięta i rozumie werset Mt 5,10 wymieni najważniejsze fakty z życia ks. J. Popiełuszki rozumie zasadę „zło dobrem zwyciężaj” 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać wartości, dla których warto cierpieć, a nawet zginąć potrafi ocenić i wyjaśnić, jaki sens miało męczeństwo ks. Jerzego Popiełuszki 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje w swoim życiu postawę akceptacji cierpienia w obronie najważniejszych wartości kieruje się w postępowaniu zasadą „zło dobrem zwyciężaj” 	<ul style="list-style-type: none"> sondaż przeprowadzany za pomocą ankiety wypowiedzi ustne
52. Męczennicy współczesnego świata.	praca z tekstem, świadectwo	<ul style="list-style-type: none"> wymieni kilku współczesnych męczenników za wiarę wymieni fakty z życia wybranego męczennika 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi określić, czym odznaczali się męczennicy za wiarę potrafi scharakteryzować obecność Kościoła w męczeństwie naszego narodu potrafi opisać świadectwo życia i śmierci wybranego męczennika 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża szacunek dla ofiary życia oddanego dla Chrystusa i braci prezentuje postawę ofiarności w służbie dla Kościoła i Ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> praca pisemna wypowiedzi ustne
53. „Będziecie apostołami trzeciego tysiąclecia”.	rozmowa kierowana, praca z tekstem, praca indywidualna, grupowa, zbiorowa	<ul style="list-style-type: none"> wymieni przykłady ludzi mających szczególny wkład w ewangelizację środowiska i świata podaje najważniejsze fakty dotyczące życia i dzieła Chiary Lubich, Jeana Vanier, ks. Franciszka Blachnickiego rozumie potrzebę bycia apostołem trzeciego tysiąclecia 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozmawiać o Chrystusie wśród najbliższych potrafi określić, jak realizować na co dzień wezwanie Ojca św. do ewangelizacji potrafi rozpoznać swoje ewangelizacyjne możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża zainteresowanie istniejącymi możliwościami ewangelizacyjnymi otwiera się na potrzebę ewangelizacji dzisiejszego świata świadczy o Chrystusie w każdej okoliczności życia angażuje się w życie wspólnoty parafialnej wyraża chęć włączenia się w klasową lub szkolną inicjatywę ewangelizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ustne obserwacja uczestnicząca

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi

Język polski: A. Saint-Exupéry, „Mały Książę”.

Wychowanie do życia w rodzinie: sens i cel życia; życie jako wartość fundamentalna; kryteria dojrzałej osobowości i odpowiedzialność za własny rozwój.

Wiedza o społeczeństwie: rola autorytetu w życiu człowieka; grupy i więzi społeczne.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi

Edukacja filozoficzna: starożytne wezwanie „poznaj samego siebie” a zawsze aktualne pytania (Kim jestem? Skąd pochodzę? Dokąd zmierzam? Jaki jest sens ludzkiego życia?); koncepcja człowieka jako osoby, a więc istoty rozumnej, wolnej i zdolnej do poznania prawdy i dążącej do dobra; filozofia jako „umiłowanie mądrości”.

VII. Katechezy dodatkowe

Wiodące cele katechetyczne

- ♦ Wprowadzenie w poszczególne etapy i święta roku liturgicznego.
- ♦ Ukazanie Chrystusa w aspekcie nadziei życia wiecznego.
- ♦ Wdrażanie katechizowanych do życia w stanie łaski i unikania grzechów ciężkich.

Wiodące treści katechetyczne

- ♦ Właściwe przeżywanie i świętowanie wydarzeń zbawczych w roku liturgicznym.
- ♦ Życie człowieka jako pielgrzymowanie do życia z Chrystusem w wieczności.

Treści szczegółowe	Procedury osiągania celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
54. Różaniec – modlitwa kontemplacji.	pogadanka, świadectwo	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie istotę kontemplacji w modlitwie różańcowej • wymieni zasadnicze punkty orędzia Matki Bożej Fatimskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, na czym polega modlitwa kontemplacyjna • potrafi uzasadnić potrzebę modlitwy różańcowej 	<ul style="list-style-type: none"> • codziennie odmawia różaniec • prezentuje postawę skupienia na modlitwie różańcowej • wyraża radość z daru modlitwy różańcowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzi ustne • obserwacja uczestnicząca • wypracowanie (praca domowa)
55. Szacunek dla zmarłych.	prezentacja, rozmowa, praca z tekstem biblijnym, praca z tekstami KKK, pogadanka, wycieczka	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że szacunek dla zmarłych jest wartością ogólnoludzką, chronioną również przez prawo państwowe • wymieni główne elementy chrześcijańskich obrzędów pogrzebowych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić sens chrześcijańskich obrzędów pogrzebowych • potrafi uzasadnić potrzebę modlitwy za zmarłych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek dla zmarłych przez godne zachowanie się na cmentarzu i podczas uroczystości pogrzebowych • modli się za zmarłych znanych i nieznanymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzi ustne • notatka prasowa • obserwacja uczestnicząca
56. Adwentowe nastroje i oczekiwania – Chrystus przyszedł, przychodzi i przyjdzie.	pogadanka, praca z tekstem biblijnym	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie eschatologiczny wymiar Adwentu • wymieni chrześcijańskie tradycje związane z tym okresem liturgicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi omówić podstawowe teksty biblijne zapowiadające przyście Jezusa • potrafi wyjaśnić wymowę adwentowych symboli 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje refleksję nad swoim życiem w kontekście oczekiwania na przychodzącego Chrystusa • z zaangażowaniem uczestniczy w liturgii Adwentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzi pisemne • wypowiedzi ustne • wypracowanie (praca domowa)
57. „W kolebce czasów” – spotkanie oplatkowe.	rozmowa, uroczyste odczytanie tekstu biblijnego, praca z tekstem pozabiblijnym (prezentacja), spotkanie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie sens dzielenia się oplatkiem • wymieni wiersze i kolędy (lub inne pieśni) o Bożym Narodzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi deklamować lub odczytać z właściwą intonacją wybrany wiersz o Bożym Narodzeniu • potrafi zaśpiewać zaproponowane kolędy 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się słowami tekstów poetyckich i kolęd • dzieli się radością i chlebem ze wszystkimi w klasie • prezentuje postawę przebaczenia • wyraża gotowość przygotowania Wigilii we własnym domu i z zaangażowaniem w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczestnicząca • wypowiedzi ustne
58. Wielki Post – czas łaski i nawrócenia.	rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, niedokończone zdania, dyskusja, karuzela, telegram, pantomima, medytacja	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje pojęcia: post, nawrócenie, pokuta • wymieni wymagania dotyczące Wielkiego Postu (przykazania kościelne) 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić sens Wielkiego Postu w roku liturgicznym • potrafi wyjaśnić, w jaki sposób dokonuje się nawrócenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża radość z wielkopostnego pojednania się z Bogiem, bliźnimi i z samym sobą • świadomie podejmuje pracę nad własnym charakterem 	<ul style="list-style-type: none"> • metoda niedokończonych zdań • wypowiedzi ustne • prace pisemne • analiza wytworów plastycznych (praca domowa)
59. „Polacy nie gęsi i swój język mają” – grzechy języka.	praca z tekstem, rozmowa kierowana, dyskusja	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że sposób wypowiedzania się świadczy o bogactwie lub ubóstwie intelektualnym i duchowym człowieka • pamięta i rozumie treść tekstów biblijnych mówiących o grzechach języka 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić teksty biblijne odnoszące się do grzechów języka • potrafi dokonać krytycznej oceny sposobu posługiwania się językiem w mediach i w koleżeńskich rozmowach 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje refleksję na temat świadomego i odpowiedzialnego posługiwania się mową • stara się o piękno swych wypowiedzi, unika wyrażań wulgarnych • zwraca kolegom uwagę na kulturę ich języka 	<ul style="list-style-type: none"> • karta pracy • wypowiedzi ustne • metoda niedokończonych zdań • pisemna praca domowa

60. Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu.	pogadanka, praca z tekstem biblijnym	<ul style="list-style-type: none"> • wymieni grzechy przeciw Duchowi Świętemu • pamięta słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża pragnienie pogłębienia swojej wiary i unikania grzechów ciężkich • przyjmuje prawdę o istnieniu piekła 	<ul style="list-style-type: none"> • test luk • wypowiedzi ustne
---	--------------------------------------	---	---	--	--

Treści szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia			Sposoby oceny
		w zakresie wiedzy	w zakresie umiejętności	w zakresie postaw i zachowań	
61. Triduum paschalne Chrystusa i chrześcijanina we wspólnocie Kościoła.	sondaż, wywiad, burza mózgów	<ul style="list-style-type: none"> wymieni podstawowe pojęcia i znaki liturgiczne związane z triduum paschalnym rozumie istotę przesłania poszczególnych dni triduum 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić pojęcia i znaki związane z triduum paschalnym potrafi opisać najważniejsze elementy liturgii poszczególnych dni 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża wdzięczność Bogu za tajemnicę zbawienia uobecniającą się w liturgii Kościoła prezentuje postawę otwartości w odkrywaniu i przeżywaniu tajemnicy paschalnej 	<ul style="list-style-type: none"> sondaż przy pomocy ankiety relacja z pracy w grupie obserwacja uczestnicząca test luk
62. „Cześć Maryi, cześć i chwała...”	celebracja, praca plastyczna i literacka	<ul style="list-style-type: none"> wymieni miesiące i dni poświęcone w szczególny sposób Maryi podaje daty najważniejszych świąt i uroczystości maryjnych rozumie sens oddawania czci Maryi w ciągu roku liturgicznego 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozróżnić specyfikę poszczególnych świąt maryjnych potrafi omówić liturgię tych świąt i związane z nimi ludowe tradycje potrafi scharakteryzować nabożeństwa majowe i październikowe 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża cześć dla Maryi przez udział w Mszy św. i poświęconych Jej nabożeństwach często modli się na różańcu oraz odmawia litanie loretańską pozdrowia Maryję przechodząc obok Jej figur i obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja uczestnicząca ocena wytworów pracy ucznia
63. Młodość jako wzrastanie. Kim jestem? Kim mogę być?	niedokończone zdania, pogadanka, praca z tekstem	<ul style="list-style-type: none"> wymieni szanse i zagrożenia, jakie może napotkać w szkole ponadgimnazjalnej rozumie znaczenie kontaktu z przyrodą, sztuką, z innymi ludźmi oraz z Bogiem dla osobistego wzrastania zna treść listu Jana Pawła II do młodych 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi uzasadnić wybór szkoły ponadgimnazjalnej potrafi zinterpretować młodość jako wzrastanie, opierając się na słowach Jana Pawła II 	<ul style="list-style-type: none"> okazuje wdzięczność Bogu i ludziom za czas nauki w gimnazjum wyraża gotowość pokonywania trudności związanych ze zmianą środowiska w aspekcie zasad chrześcijańskich 	<ul style="list-style-type: none"> metoda niedokończonych zdań wypowiedzi ustne

Korelacja z innymi przedmiotami szkolnymi:

Język polski: Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc w literaturze; Maryja i święci w literaturze.

Historia: początki chrześcijaństwa i pierwsze wieki jego rozwoju.

Korelacja ze ścieżkami edukacyjnymi:

Edukacja regionalna: elementy kultury regionalnej, regionalne tradycje adwentowe, bożonarodzeniowe, pasyjne i wielkanocne.

Sztuka (plastyka, muzyka): motywy adwentowe, pasyjne i paschalne w malarstwie i muzyce.

Edukacja filozoficzna: klasyczna definicja prawdy; poszukiwanie prawdy przez stulecia.